

En toen was het stil

En toen was het stil

Jasper Hartog

'En toen was het stil'

ISBN: 9789402167979

© Jasper Hartog, 2017

2^e druk mei 2018

Omslagontwerp: de auteur

Uitgeverij: Brave New Books

Voor mijn allerliefste kinderen,
Benthe en Myrthe,

schrijf ik nog wel eens een ander boek...

Alle personen en gebeurtenissen in dit boek zijn fictief. Overeenkomsten met de werkelijkheid berusten op toeval. Enkele van de genoemde toneelstukken in dit boek zijn geschreven door mijn opa Wim Hartog (1915 – 1994).

proloog

Er broeit iets. Het zit diep van binnen, en het zit er al jaren. En het moet eruit.

Het is het moment dat een klasgenootje van zijn dochter de winkel binnenkomt. Ze oogt volwassen, veel volwassener dan zijn dochter. Een intens gevoel. Hij wil er verder niets mee, dat kan ook helemaal niet. De aanwezigheid van het meisje — het voelt iets te prettig.

Ze zou zijn dochter kunnen zijn. Ze is zijn dochter niet.

Ze kennen elkaar van gezicht. Van de club, uit het dorp, ze heeft hier vast wel eens gespeeld of gelogeerd. Haar naam schiet hem zo snel niet te binnen.

Het begint nog plagerig: „Sorry, ik kan je niet meteen helpen, je zult even moeten wachten, ik heb het hartstikke druk joh. Eergisteren een buslading fietsen binnengekregen, moet eind van de week allemaal klaar zijn.”

Ze kijkt er beteuterd bij. Haar mondhoek scheef.

„Wat is er eigenlijk met je fiets?” Is dat alles? „Vooruit dan, ik fiks het wel even.”

Ja hoor, ze kan gewoon blijven wachten. Nee, zijn dochter is er niet. Zijn zoon en zijn vrouw ook niet. Daar vroeg ze niet naar.

„Kijk”, zegt hij. „Ik laat al het andere werk vallen.”

De doek die hij in zijn handen heeft dwarrelt op de grond.

„Speciaal voor jou.”

Hij wijst vastberaden in haar richting. Hij voelt zich de populaire bink. Een rol die hem bevalt.

Wat een heerlijke glimlach. Ze staat daar zo mooi ongemakkelijk te staan. En dan dat lijfje in dat jurkje. Die borstjes. Tienerborstjes. De mooiste.

O ja, de fiets! De fiets, de fiets, altijd weer de fiets.

Met rechte rug passeert hij haar rakelings naar buiten. Een siddering. Hij plukt de fiets van het erf. Zo'n opoeding waar al die meiden op rijden, het is ook altijd wat met die krenge. Wat was er ook alweer mee? O ja, natuurlijk, dat zei ze net, hij zat niet helemaal op te letten. Helemaal níet op te letten.

Hij tringelt met de fietsbel. Zij lacht. Grappig belletje. Paars met een witte bloem en een grote gele knop. Nooit eerder gezien.

Hij begint te knutselen.

„Zijn jullie op vakantie geweest?“, vraagt hij om iets te vragen.

Ja dus. En het was leuk en lekker weer en bla bla bla en lekker gegeten en toen moesten ze weer weg en dat was wel even verdrietig, want wanneer zou ze Daan dan weer zien, want die woont helemaal aan de andere kant van het land. Ze sms'en wel, en toch is het anders. En haar moeder had al gezegd, doe dat nou niet, zo'n vakantie liefde, geeft enkel narigheid, maar wat weet zij er nou van, verliedheid kun je niet tegenhouden en het klikte meteen zo goed en nu kan ze alleen nog maar aan hem denken en huilt ze zichzelf sinds ze terug is in slaap, dus zo leuk was het allemaal ook weer niet.

„Zin om volgende week weer naar school te gaan dan?“

Dat was wel een heel domme vraag, maar wat lacht ze er fijn bij.

Nou straks met de meiden is het wel weer gezellig. Het laatste jaar, lekker beetje keten, voorbereiden op de examens en dan party time! Natuurlijk, eerst nog een jaartje blokken, ze staat er redelijk goed voor, het moet wel heel gek lopen wil het allemaal niet lukken. Veel contact met zijn dochter heeft ze niet, allebei een ander vriendengroepje. Nee, geen ruzie hoor, ze zaten het laatste jaar bij één vak bij elkaar in de klas en dan krijg je dat. Volgend jaar, als ze wordt toegelaten, wil ze zeker naar de havo, een vervolgopleiding heeft ze geen idee van, ze ziet het wel. Nog geen idee wat ze wil worden. Mode vindt ze altijd wel leuk. Iets in die richting misschien. Haar moeder zegt dat je dan wel heel goed moet zijn, en dat wil ze ook wel, maar waar moet je beginnen?

En zo gaat het mondje open en dicht. Een stukje wit kauwgom danst op haar tong. Als hij dan geen Daan is, dan het stukje kauwgom achter dat hagelwitte kaarsrechte gebit. Die brede mond. Die lichttroze hartvormige lippen. De belletjes speeksel in het zonlicht.

Eén schakeltje eruit — klaar is kees. Even smeren nog, dat was lang niet gebeurd.

Nog nooit, als haar vader het niet had gedaan.

Geen overbodige luxe.

Voorlicht? Nee, dat doet het niet, ze heeft altijd zo'n klein lampje aan een elastiekje. Waar die dan is? Gejat. Gebeurt altijd. Als ze er

een nodig heeft, jat ze er een van een andere fiets. Het hele dorp rijdt met elkaars lampjes. In de zomer heeft ze ze nog niet gemist.

Of hij de voorlamp moet maken? Als hij dat wil, natuurlijk mag dat. En of hij dan gelijk ook naar het achterlicht kan kijken.

Brutaaltje.

Haar zongebruinde snoetje krijgt er een kleur van. Het is hier ook best warm in de werkplaats. Dat is hij wel gewend. Na sluitings-tijd gaat hij altijd meteen douchen. Dat kan ze zich voorstellen met al dat smeer. Er is toch niets lekkerders dan een warme douche? Daar moet ze even over nadenken. Een douche is lekker, toch gaat ze liever in bad. Komt ze veel meer tot rust, ze kan er soms wel een uur in liggen. Een uur? Ja hoor, en dan komt ze er helemaal gerimpeld uit. Ze lacht bij het idee. Hij doet met haar mee. Oud omaatje. Ja, oud omaatje. Een oud gerimpeld omaatje. Wat Daan daar wel niet van vindt. Haha, dat hij dat onthouden heeft. Ja, Daan. Daan. Haha, nee, hij valt niet op oude omaatjes, haha. Het idee, haha.

Zweetdruppeltjes op haar bovenlip. Ze blaast en waaiert met haar hand. Echt heet hier.

„Best wel hè.”

„Ja.”

Een jager en zijn prooi. In de werkplaats van de fietsenwinkel. Nauwelijks zicht op de winkel aan de voorkant. Aan de achterkant enkel het zachte ruisen van de bomen.

„Tja”, zucht hij.

Het lachen is een beetje verdwenen. Vervangen door een onverklaarbare spanning. Zo intens. Zo plots.

De winkelbel. Zijn enige redding is de winkelbel.

Enkel het geluid van de ruisende bomen en twee harten als paukenslagen.

En dan ineens — oorverdovend, een complete bak met ventieltjes klettert over de rubberen vloer. De redding. Ze lette niet op en daar ging de bak al. Een gillette van angst. Zijn hart sloeg een paukenslag over.

„O wat erg. Wat erg.”

„Dat geeft toch niet.” Hij lacht weer. Zij ook. Voorzichtig nog.

„O wat stom van mij.” Bukkend begint ze de ventieltjes uit de rubberen groeven te pulken. Hij ziet een stukje gebruide blote buik. Hemels.

„Laat toch joh. Ik ruim dat zo wel op.”

„Ik voel me zo stom.”

„Kan toch gebeuren meisje.”

„Sorry.” En ze haalt haar slanke schouder tjes op, een pluk haar uit haar gezicht blazend. De spanning is verbroken. Het is nu weer de fietsenmaker en zijn klant, de vader en de klasgenote, de man en het meisje.

De jager zonder prooi.

~

Haar zongebruinde gezichtje, rood en paars beklekt. Een bel lucht ontsnapt met een laatste zucht door de prachtige mond naar buiten.

En toen was het stil.

Hoofdstuk 1 – En toen was het stil

Ze is er dik een week mee zoet. Het is een kwestie van passen en meten en als het niet past opzij leggen, om bij het volgende stukje, als ze de juiste dan eindelijk heeft gevonden, weer van voor af aan te beginnen. Min één stukje dan. Eén stukje! Alle blauwe stukjes lijken op elkaar. Het zijn er zeker honderd. Ze kan er de lol niet van inzien.

Nu ze zo ver is gekomen, het haar zo veel inspanning heeft gekost, met die bloempartijen die ook heel ingewikkeld waren, toch doorzetten. Ze heeft in haar leven al zo vaak opgegeven.

Sinds ze de doos van zolder heeft gehaald, eten ze voor de tv. De kinderen vinden het prachtig, en eigenlijk vindt ze het zelf ook best fijn. Zolang ze het niet aan de grote klok hangen, dat baart haar zorgen. Ze is reuzebenieuwd wie er ook wel eens voor de tv eet. Ze zijn vast niet de enigen, toch? Of wel? Zijn ze inderdaad anders dan anderen? Ze heeft altijd het gevoel gehad van niet. Alhoewel, niet heel lang geleden, werd er gefluisterd. En toen werd er gelachen en keken ze haar aan met zo'n blik van die ze niet helemaal kon plaatsen. Het had haar de hele dag niet meer losgelaten.

Erover praten kwam niet in haar op. Ze zou niet weten waarover precies en met wie dan. Over haar gevoel? Ze had het zo gelaten en na drie onrustige nachten ging het al beter. Zo gaat het altijd. De derde nacht is altijd het ergst. Minimaal drie keer eruit om te plassen, terwijl dat in een normaal regime slechts één keer hoeft. Komt waarschijnlijk door het glaasje water dat ze bij iedere keer uit bed weer bijvult. Haar man zaagt ondertussen rustig door, zoals gebruikelijk. Soms doemt de gedachte in haar op van de oplossing met het kussen. Niet omdat ze hem kwijt wil, enkel om van zijn jaloersmakende onbezorgdheid af te zijn. Met hem is ze niets, zonder hem nog minder.

Het beste is om de blauwe lucht vandaag nog af te krijgen, zodat ze weer gewoon zwijgzaam tegenover elkaar aan de eettafel kunnen zitten. Hoe harder ze probeert, hoe minder de stukjes passen. Ze weet dondersgoed dat deze daar niet hoort. Wie merkt het verschil? Aan de kleur kun je het niet zien. Terugtrekken is geen optie, het papier laat bij ieder trekje lossen.

Het is een bijna onnatuurlijke kleur blauw. Zo'n strakke lucht heeft zij in werkelijkheid zelden gezien. Toegegeven, ze kijkt niet graag omhoog. Die onmetelijke ruimte maakt haar duizelig. Als kind had ze bij wijze van spelletje wel eens door haar eigen benen naar de lucht gekeken. Ze kreeg het gevoel alsof ze van de aarde viel, zo het blauwe luchtruim in.

Sinds die tijd is rood haar lievelingskleur. Het voelt prettiger gebukt door het leven te gaan. Binnen zitten voelt veilig. Het plafond is ondersteboven minder angstaanjagend.

Ook het volgende stukje past niet helemaal lekker. Met een beetje proppen kan het er best mee door. Dat lucht op. Niet zo benauwd, neemt ze zichzelf voor, voor de honderdduizendste keer. Hoewel ze ook in haar voornemens keer op keer faalt, voelt de poging altijd weer even bevrijdend. Misschien is dit haar lot wel — netjes binnen de lijntjes en af en toe een beetje proppen om lucht te krijgen. Zónder dat iemand het door heeft. Voor de buitenwereld loopt ze met ingehouden adem over het uitgestippelde pad.

Dat pad ligt daar al jaren. Het is kaarsrecht en heeft geen zijwegen. Als ze naar de horizon tuurt, hopen op een oneffenheid, lijkt zelfs dat teveel gevraagd. Kijkt ze achter zich, dan verandert er niets. Ze zou net zo goed de andere kant op kunnen lopen, naar de afslag die ze ooit heeft gemist. Zowel naar voor of achter lijkt het pad onder haar onbeweeglijk. Het leven is een hometrainer, ze komt geen stap verder.

Het blauw daarentegen schiet lekker op. Proppen is het nieuwe passen. Aanvankelijk was ze van plan geweest de stukjes te nummeren als de puzzel eindelijk af is. Dat heeft met deze methode geen zin. Daar staat tegenover: zou ze de puzzel ooit nog gaan maken? Áls dat al het geval zou zijn — dat ziet ze dan wel weer. Zaak is nu om weer aan tafel te kunnen eten voordat het argwaan wekt. Hup! Goed zo meid.

De laatste puzzelstukjes passen van geen kant, zelfs niet met een beetje fantasie waar zij zo naar hunkert. Deze hier, die daar, even aanstampen. Van een afstand kan het er best mee door. Die paar donkere oneffenheden maakt de lucht zelfs realistischer. Het leven is niet altijd zonneshijn, had ze ooit iemand in de supermarkt ho-

ren zeggen. Ze was aan zijn lippen blijven hangen en absorbeerde al zijn wijsheden met open mond.

Ze was hem daarna nooit meer tegengekomen.

De puzzel is klaar. Met één veeg schuift ze hem in brokkelstukjes terug in de doos. Bij het oud papier.

2

Voor de tweede keer wakker deze nacht, de blauwe puzzelstukjes dansen voor haar ogen. Met één verschil – het gezaag naast haar is verdwenen.

Voorzichtig bevoelt ze zijn kant van het bed. Wat spookt die man in hemelsnaam uit in het holst van de nacht? Is hij soms vergeten dat het morgen weer vroeg ochtend is?

Nog een plas dan. Hup uit bed.

De badkamer is bezet. Ze klopt op de deur.

Niets.

„Jakob?”

„Wie anders”, klinkt het schor.

„Jakob ik moet plassen.” Ze rommelt aan de deur. „Waarom zit die op slot?”

„Ik ben bezig.”

„Niet zo hard, de kinderen slapen”, sist ze hem toe. „Ik moet plassen Jakob.”

„Ik ben bezig.” Nu iets zachter.

Stilte.

„Duurt het nog lang?”

„Ga dan naar beneden.” Met je dikke kont.

„Wat zeg je?”

Jakob zegt niets.

„Ik heb geen zin om naar beneden te gaan. Ik ga 's nachts altijd boven.”

„Ik ben bezig. Geloof me, je wilt liever beneden.”

„Ik wil niet beneden. Ik wil boven.”

„Ik ben bezig.”

„Ga slapen Jakob. Morgen weer vroeg op.”

„Ik ben bezig.”

„Wat ben je allemaal aan het doen dan?”

Zucht.

„Ik ga weer naar bed hoor.”

„Welterusten.”

„Jakob ik meen het.”

Er wordt doorgetrokken.

„Ben je klaar?”

Handen wassen.

„Ben je klaar?” Het duurt haar allemaal te lang.

De deur gaat open. Jakob in zijn pyjama. Zonder iets te zeggen passeert hij haar naar de slaapkamer. Zij gaat de badkamer binnen. Ze laat de deur open. Bij het geluid van een scheetje gevolgd door gedruipel valt Jakob weer in slaap. Zij zal nog wel even wakker liggen deze nacht en ongetwijfeld nog een derde keer naar de wc gaan. Een vierde keer niet uitgesloten.

Het huwelijk tussen Jakob en zijn vrouw in een notendop. Hij sluit zich 's nachts wel vaker op in de badkamer terwijl zij doorsnurkt. Jakob is namelijk niet de enige die geluid maakt in zijn slaap. Hij had de kinderen er midden in de nacht wel eens voor wakker gemaakt: „Ik ben het dit keer niet, het is jullie moeder!”, had hij triomfantelijk gezegd.

Het is nooit veel anders geweest tussen die twee.

Hij had haar leren kennen tijdens het dorpsfeest, een bleek meisje uit het naastgelegen gehucht. Ze was meegefietst met een groepje. Terwijl iedereen met elkaar aan de zwier ging, waren Jakob en het bleke brilletje de laatste twee die samen overbleven. Nadat ze een pijnlijk kwartier hadden gezweven, zijn ze uit bittere noodzaak met elkaar aan de praat geraakt. Toen kwam de aap uit de mouw, het bleek dat hij haar het jaar daarvoor al was opgevallen. Het streefde zijn egootje. Hij had haar nog nooit gezien, dat zei hij ook gewoon. Omdat ze zo klein is, probeerde zij. Ook dat, had Jakob gezegd.

De dag daarop zagen ze elkaar weer. Nu kon hij er niet omheen, hij wist het inderdaad nog. Het gesprek verliep iets minder stug. Hij bood haar een suikerspin aan, zelf hoefde hij niet. Door de motregen verdween het suikergoed als sneeuw voor de zon, ze zat helemaal onder. Hij had met haar te doen, waaruit zij opmaakte dat het

wel klikte. De week daarna zijn ze naar een James Bond-film gegaan.

Zij zat daar verliefd te zijn, hij ging op in het avontuur. Het was gelijk de laatste film die ze samen zagen. Voortaan zag Jakob films op tv met een minimum aan geluid, terwijl hij zich zo min mogelijk aan haar gezucht probeerde te storen.

Zuchten en steunen en zeuren, dat was volgens hem toch wel haar voornaamste bezigheid. Zelfs het jawoord kwam er zuchtend uit. Veel meer valt er over de huwelijksdag niet te vertellen. Over de huwelijksnacht evenmin. Het regende die dag en bijna alle foto's waren mislukt. Als dit de mooiste dag was, dan beloofde de rest nog wat.

Ze was voorbestemd om kinderen te krijgen, zo zag zij het. Net als haar eigen moeder en de moeder daarvoor en die daarvoor. Van een carrière had ze nooit gehoord, net als hij. Zijn vader was handelaar in rijwielen, als enig kind zou hij de zaak op enig moment vanzelf overnemen. Die dag was er opeens en de ouders gingen weg en hij en zijn vrouw bleven er wonen en er kwamen kinderen. Ook opeens, zo leek het. Die zijn nu groter en Jakob en zijn vrouw doen niet veel anders dan daarvoor.

Of hij daarin berust, is de vraag. Het heeft er alle schijn naar, en dat is nu precies de bedoeling. Jakob is de rust zelve. Altijd even vriendelijk, behulpzaam op zijn tijd. In het weekend altijd de eerste op de club. Als sleutelmeester is het zijn taak om de tent te openen. Iedere zondag fluit hij bovendien de junioren. Het is een man van compromissen, hij wil zijn klanten niet teveel op de kast jagen. De meeste wedstrijden eindigen in gelijkspel.

Na de wedstrijden helpt hij nog even met spullen opruimen, terwijl de andere vaders aan de bar zitten. Daar schuift hij altijd ongemerkt nog even aan en drinkt dan op andermans kosten twee pilsjes. Tegenover zijn vrouw is het er altijd één.

Met de andere vaders is het altijd lachen, dat is te zien omdat Jakob dan altijd meelacht. Eén reden daarvan is het pilsje. Reden twee dat hij er niet voor hoeft te betalen. Wat de vaders allemaal opscheppen, gaat veelal langs hem heen. Hij zou niet durven zich in het gesprek mengen.

Zo geruisloos als hij aan de bar is komen zitten, zo geruisloos is hij ook altijd weer weg. Het enige dat van zijn aanwezigheid overblijft, zijn de twee extra pilsjes op de rekening.

En zo laat hij overal wel even zijn neus zien. Tussendoor even vlug de kleedkamers inspecteren. Die moeten immers op slot na de wedstrijd en het is wel eens voorgekomen dat hij iemand per ongeluk heeft opgesloten. Die meisjes treuzelen ook altijd zo. „Kom op meiden, afspoelen en afdrogen, uitgebreid douchen doe je maar thuis. Ik wil ook zo weg en ik moet alles nog schoonmaken.” En als hij dan zijn wenkbrauwen fronst, lijkt het inderdaad of hij het meent. Ze zullen het niet in hun hoofd halen iets anders te denken. Hij is immers de vader van, hij is de fietsenmaker, de man met de sleutel. Jakob. En Jakob heeft een vlekkeloze reputatie.

Hij was er zelf wel eens over begonnen nadat hij er een bericht over in de krant had gelezen. Ze hadden gezegd: ‘doe niet zo mal’. En ‘niet hier joh’ en ‘maak je niet druk’. Ze zijn al lang blij met hem – niemand anders wil sleutelmeester zijn. Op de club heeft Jakob vrij spel.

Omdat hij in praktijk de baas over de sleutel is, was hij eens van plan geweest zijn verjaardag in de kantine te vieren.

Dat was uiteindelijk niet doorgedaan.

Na iedere wedstrijd blijft er altijd wel iets achter in de kleedkamer. Dan loopt Jakob te leuren met een haarborstel of een horloge. Onbegrijpelijk dat hun kinderen zo slordig met hun spullen omgaan, vinden de ouders. Je kijkt toch eerst of je alles hebt voordat je weggaat?

Jakob heeft daar wel een verklaring voor, en dat laat hij de ouders graag weten. Het komt hier op neer, dat de laatste die de kleedkamer verlaat, nooit iets vergeet. Hoe dat komt? Dat komt omdat de kleedkamer dan bijna leeg is en dat geeft overzicht. Alles wat er dan nog ligt, is van die persoon. Behalve die ene, vul maar in – deodorant? De eigenaar van de deo ging al eerder weg, toen de kleedkamer nog vol met andermans spullen lag. Die zag door de bomen het bos niet en is zijn deodorant glad vergeten. De deo valt pas op als de laatste persoon zijn spullen heeft gepakt en de kleedkamer nagenoeg leeg achterblijft. Gelukkig checkt Jakob altijd nog

even voordat hij de deur afsluit. De gevonden voorwerpen komen daarom altijd bij de juiste persoon terug.

De meeste ouders zijn dan ondertussen al met iemand anders in gesprek of gewoon weggelopen. De kinderen daarentegen staan altijd opgewekt te knikken. Jakob staat aan hun kant, dat hebben ze wel door.

Bij zaken als deosticks, fiets sleutels, lipgloss, pakjes kauwgom, telefoons, is het makkelijk om de kantine binnen te lopen om de rechtmatige eigenaar te achterhalen. Bij een onderbroekje ligt dat iets gevoeliger. Daar gaat Jakob niet mee lopen slingeren in de kantine. Zijn er dan echt meisjes die hun slipje vergeten? Jazeker! Dat vertelt Jakob ook graag op verjaardagen, net als artsen van de spoedeisende hulp, die met geuren en kleuren vertellen welke voorwerpen ze vorig weekend uit iemands rectum hebben moeten pulken. Een complete ananas was de opmerkelijkste die Jakob had gehoord. Hij kon er moeilijk een voorstelling van maken.

Bij een gevonden slipje gokt Jakob altijd eerst van wie het kledingstuk kan zijn. Als hij dan een beeld van de persoon voor zich heeft, vindt hij een beloning op zijn plaats. En een beloning is voor iedereen weer anders. De een is blij met een koekje, de ander pas tevreden met een heel pak.

Jakob wordt blij van geur. Niet de geur van wasmiddel — het liefst zo min mogelijk graag. Nee, Jakob houdt van mensengeur. Meisjesgeur om precies te zijn. Een zurig druppeltje urine, een remspoortje van een nat scheetje, een weeïg zweetplekje. Hij heeft liever een onderbroekje dan een verse bos bloemen.

Thuis heeft hij nooit de neiging gehad aan de onderbroeken van zijn vrouw te ruiken. Stel je voor zeg, zijn vrouw. Hij moet er niet aan denken. Hij heeft meer smaak dan het uiterlijk van zijn vrouw doet vermoeden.

Op een bofdag zwerft er in het slipje nog een schaamhaartje rond. Bij beginnende pubermeisjes heeft hij daar nog de meeste kans op, als de haartjes beginnen te ontluiken. Die weten daar nog weinig raad mee. Bij de oudere pubermeisjes is alles weg. Nauwelijks bijvangst. De gloriejaren van weelderige wildgroei heeft Jakob helaas nooit meegemaakt. Hij hoopt op betere tijden. Ooit.

Het uitverkoren krulhaartje krijgt een ereplaats in het schriftje. Eerst vanuit het broekje in zijn portemonnee, waar hij een plasticje

bewaart waar ooit een reserveknoop in had gezeten. Dan bij thuiskomst tussen de muntjes vandaan met een plakbandje het schriftje in. Datum en vermeende initialen erbij en zo heeft hij in de loop der jaren toch nog een aardig boeket vergaard. Het schriftje gaat daarna weer tussen de cursusboeken waar zelfs hij geen interesse in heeft. Een veiliger plaats is ondenkbaar.

Waar de achtergebleven broekjes dan blijven? In de was natuurlijk. Jakobs vrouw weet niet beter. Het weekend daarop ligt het kledingstuk op een versgewassen en gestreken stapeltje. Als het dan nog niet wordt opgehaald, is het altijd handig als reserve. Voor iemand met een vies broekje of voor wie haar slipje kwijt is. Gek genoeg verdwijnt er wel eens een slipje. Wonderlijk.

Sleutelmeester, snuffelaar, schaamhaarverzamelaar. Schaapskleren deluxe. En dat is gelijk zijn kracht, dat weet hij dondersgoed. Laten ze hem maar zien als de stille sukkel, de goedzak die tijdens het fluiten gelijk alle banden plakt. Want ze weten precies bij wie ze moeten zijn als ze met een pruillip het terrein op komen lopen, fiets aan de hand. In zijn functie als sleutelmeester mag hij niets rekenen. Hij plakt gedwee terwijl hij met zijn gedachte in hun broekje zit.

Hij zal ze nog wel krijgen.

3

Haar band maakt een zacht piepgeluidje. Het zal toch niet... Daar voelt ze het al. Ze kijkt naar beneden. Bingo! Het komt nooit uit, maar kutter dan nu kan niet.

Woedend stapt ze af. Twee kapotte banden. Echt niet te geloven. Echt niet-te-geloven! Ze geeft een schop tegen de achterkant. Auw! Zere teen. Nog een schop. Kutfiets! Kutbanden! Kutweg! Kutbos!

Ze kijkt terug op de weg waar ze vandaan kwam. Ze kan het niet goed zien door de schemering. Er glinstert iets. Als ze het niet dacht. Welke godvergeten kutidioot laat er glas liggen op een fietspad! Nou ja, geen fietspad, maar dan nog! Had ze net zo goed om kunnen rijden, was uiteindelijk sneller geweest!

Ze laat de fiets vallen in het gras. Ze spuugt ernaar. Kutfiets! Kutglas! Dan pakt ze haar mobieltje. Ze slaat haar hand voor haar ogen en ze zucht. Nog eens, veel dieper. Oké.

De telefoon gaat wel tien keer over voordat er eindelijk wordt opgenomen. Sorry sorry ze kan er ook niks aan doen en of de peuter niet heel even vijf minuutjes alleen kan blijven dan. Ze begrijpt dat dat voor een kind van drie niet gaat. Ze is al aan de late kant, ze kan natuurlijk niet heksen. Ze doet het toch ook niet expres! Ze komt zo snel mogelijk. Als ze haar nu even komen ophalen, dat is sneller. Dan loopt ze wel terug naar de weg. Ongeveer op de helft. Kan ze beter doorlopen ja. En haar fiets dan? Ze moet zo ophangen want haar beltegoed. Het begint al donker te worden. Dan loopt ze wel door naar het eind. Vijf of tien minuutjes, misschien en kwartiertje, niet langer. Nou doe!

Ze trekt de fiets uit het gras. Hij voelt lomp. De wielen willen niet. Het is niet anders.

De banden hobbelen over het kiezelpad. Teringzwaar die kutfiets. Ze zet haar voorlicht aan. Een brede lichtbundel. Gelukkig, die doet het nog. En zo hobbelt ze meter voor meter. Best wel dorst eigenlijk.

Wat een kuteind. Op de fiets gaat het bospad toch een stuk sneller. Was teruggaan niet handiger geweest? Heeft nu geen zin meer. Jasje uit. Vet heet dat sjoeren aan die fiets. Die klotebak voorop is ook zo zwaar!

Nu gaat ze dus stinken onder haar armen. Wat een kutdag!

Ze loopt het gras in en smijt haar fiets tegen een boom, anders komt ze er nooit. Sleuteltje eruit, lamp uit. Wat donker eigenlijk. Zo slecht verlicht dit pad. Kutverlichting! Kutpad!

Als ze weer op het pad staat, kijkt ze naar haar fiets. Nee, ze hoeft niet bang te zijn dat iemand er mee wegrijdt. Hij staat daar wel alleenig zo tegen die boom. Als ie straks foetsie is, heeft ze pech. Vette pech. Ze heeft een fiets nodig. Ze kan de gok niet wagen. Morgen moet ie gelijk gemaakt worden. Als ie er dan tenminste nog staat...

Wacht. Ze loopt terug naar de fiets en haalt hem weer van het slot. Achter de boom valt ie minder op. Moet ze natuurlijk wel goed onthouden achter wélke boom. De achterkant mag wat uitsteken, staat ie tenminste niet zo in het zicht.

Wat een gedoe. Wat een kutbos. Loeizware kutfiets. Met een hoop gemopper, geschuif en getrek staat de fiets dan eindelijk achter de boom. Ze haalt het sleuteltje er weer uit.

Dan — er loopt iemand over het pad. Kut! Ze blijft stokstijf staan, haar hart in haar keel. Grote angstige ogen. Niet meteen bang worden, stomme kut! Al die tijd was er niemand en nu opeens, net nu het donker begint te worden — het is toch gewoon een wandelpad, stelt ze zichzelf gerust. Haar intuïtie zegt dat ze beter even kan blijven staan. Waarom is nu ineens alles eng? Ze kan het niet uitstaan, de angst is zo overheersend. Ze probeert te slikken. Gortdroge keel. Zijn de voetstappen al weg? Nog niet helemaal.

Ze wil het niet, ze kan het alleen niet tegenhouden. Eigenlijk was ze het helemaal vergeten, het verhaal over vorig jaar zomer. Nee, het was niet hier, niet op dit pad, een paar kilometer verderop. What the fuck denkt ze hier nu ineens aan! Kappen nou! Ze grijpt haar hoofd beet om de gedachte te verdrijven. Stom wijf! Alsof die leuke band en dat ze nu te laat is al niet erg genoeg zijn!

Het meisje was al een paar weken zoek. Haar fiets, ja echt waar, haar fiets vonden ze terug in de bosjes. Ze was er zo van afgetrokken. Ze kende het meisje niet, of misschien vaag van paardrijden. Zelfde leeftijd, deed het hartstikke goed op school. Dat was dan wel een verschil, met haar gaat het niet echt denderend...

Echt waar, stoppen nu! Die hersenen gaan uit zichzelf gewoon door! Ze had er nooit meer aan gedacht, en nu ineens... Was ze bezeten ofzo!

De voetstappen zijn weg. Gewoon een voorbijganger. Die had zich de tering geschrokken als ze ineens achter die boom vandaan was gekomen. Haha.

Toch nog voorzichtig sluipt ze zachtjes achter de boom vandaan. Een klein kraaktakje — was zij dat? Geschrokken kijkt ze achter zich. Niets. Gelijk voelt ze haar hart weer in haar keel.

Doorlopen nu. Die kant op, je bent er bijna. Nergens anders aan denken. Gewoon doorlopen.

De kiezels kraken onder haar voeten. Gewoon een voetpad. Niks aan de hand, gewoon een voetpad. Gewoon een voetpad. Gewoon: een voetpad! Op het tempo van haar hartslag. Steeds sneller. Wat een herrie die steentjes. Wat een herrie! Nee, het zijn niet alleen

haar voetstappen. Grote god — hij komt terug. Hij komt terug! Achter haar aan!

Is daar het einde van het pad? Ziet ze daar de lantaarnpaal van de straat? Ze weet het niet. Hoort ze auto's rijden? Een auto stoppen om haar op te halen? Steentjes. Ze hoort alleen de steentjes. O wat zijn het er veel. Wat veel steentjes! Honderdduizend steentjes. Honderdduizendmiljoen! Misschien wel honderdduizendmiljoenmiljoen!

Ze moet van het pad af. Ze mag geen geluid maken. Er is geen andere optie dan het bos in. Niet zo dom! Toch niet het bos in! Ze moet een boom hebben om achter te schuilen. Het is hier ook zo donker!

Schokkend strompelt ze over het gras naar de bomen. De steentjes klinken nu verder weg. Struikelend nadert ze de bosrand. Dit moet een boom zijn. Ze klampt zich eraan vast en trekt zichzelf de luwte in. Haar hart. Wat gaat haar hart tekeer. Zo bang. Zo bang is ze nog nooit geweest.

Het bonkende hart, dat is zij. De krakende steentjes, dat is hij. Hij blijft staan. Hoe kan hij nou precies daar blijven staan! Het is haar hart. Hij hoort haar hart! Daar is hij op getraind! Hij ruikt haar. Hij snuift. Het is geen mens! Help, het is geen mens! Tranen. Hij zal haar vinden. Hij zal haar vinden en haar aan stukken scheuren. Zal ze nog tijd hebben om zo godsgruwelijk van hem te schrikken als hij straks roerloos voor haar staat. Ze zal hem in zijn rode ogen aankijken. Ze zal zijn adem zien. En dan slaat hij toe! De angst. De pijn. God laat het over zijn. Laat het alstublieft snel over zijn. Ze smeekt. Ze—

Te laat. Net nu ze denkt dat het niet erger kan — dat ding in haar broek! Stop! Stop nu! Ze probeert hem uit haar zak te halen. De vrolijke beltoon is tot ver in het bos te horen.

Dit was het dan. Ze weet het zeker. Met haar ogen stijf dicht wacht ze op wat komen gaat. Als de telefoon dan eindelijk stopt — dit is onmogelijk.

Haar naam. Ze hoort het echt. Iemand roept haar naam!

„Ja!” Haar stem klinkt schor. „Ja!” Ze huilt. „Ik ben hier!” Dikke tranen, grote uithalen, slierten snot. „Ik ben hier!” Opluchting. Wat een opluchting. „Ik ben hier!”

Ze stapt achter de boom vandaan en stort zich in de armen. Het is de peutervader. Ze huilt. Haar redder. Wat is er in hemelsnaam aan de hand wil hij weten. Echt blij haar te zien lijkt hij niet. Wat doet ze hier in het bos? Ze luisterde helemaal niet! Hij riep haar en opeens was ze weg. Waar zit ze met haar hoofd. Wat ziet ze eruit!

Het kan haar allemaal weinig schelen. Het is over. Hij slaat zijn arm om haar heen en samen lopen ze in de richting van de straat. Ze was er inderdaad bijna.

Naast de boom die ze passeren licht een rode gloed op. Jakob trekt kalm aan zijn sigaret.

Hij heeft alles gezien.

4

De nieuwe fietsen staan al vroeg buiten te wapperen met hun prijsjes. Het zijn er niet veel, en hij verkoopt ze zelden, het geeft in ieder geval een indruk.

Eens in de zoveel tijd ruilt hij de fietsen om, hoewel hij niet de illusie heeft dat het iemand opvalt. Toen hij laatst eens goed keek, zag hij nog ergens een guldenprijs staan. Hij had de letters HFL er afgescheurd en de prijs zo gelaten. Nog geen dag later was de fiets verkocht. Het voelde alsof hij de loterij had gewonnen.

De winkelbel. Vanuit de werkplaats ziet Jakob een man binnenstappen. Hij kent hem wel. Beetje uit de hoogte. Iets met verzekeringen ofzo. Dikke wagen. Jakob vindt het leuk om iemand de lege winkel te zien betreden. De meesten weten dat hij vaak achter bezig is, deze man heeft duidelijk geen idee. Een beetje ongemakkelijk met zijn handen in zijn zakken. Dit is niet zijn territorium. Jakob is aan zet.

„Kan ik u—”

Het meisje van de lekke band. Ze staat achter de verzekeringsman.

„K-kan ik jullie helpen?”, herpakt Jakob zich.

De verzekeringsman kijkt op. Kin in de lucht. Omdat hij zo klein is.

„Jullie horen bij elkaar?”

„Luister.” De verzekeringsman laat er geen gras over groeien.
„Heb je vandaag tijd?”

„Tijd voor wat?” Toch niet iets met verzekeringen alsjeblieft.

„Een beetje daarachter”, de verzekeringsman wijst in de richting van het bos. „Daar staat haar fiets met twee lekke banden. Als je vandaag tijd hebt, halen we hem even op.”

En als ik vandaag geen tijd heb, laat je hem dan staan?

Jakob bladert in de nagenoeg lege agenda op de toonbank. Hij denkt na, bladert heen en weer.

„Is er veel haast bij?”

„Haast. Wat is haast. Ik kan haar natuurlijk niet overal heenbrengen.” Met zijn stompe duimpje wijst hij naar het meisje.

„U hebt het druk?”

„Druk. Wat is druk!” Zo te horen is de verzekeringsman niet van plan hier veel langer mee door te gaan. „Ik heb het best druk om eerlijk te zijn.”

Jakob gaat voor hem staan.

„Ik ook.”

De kin gaat verder omhoog. Een zweetdruppeltje langs zijn slaap.

„Goed. Hoeveel moet het kosten om die fiets vandaag te repareren?”

Een defect maagklepje. Wat een lucht!

Jakob geeft de verzekeringsman de guldenprijs op. Zonder blikken of blozen trekt de klant een paar flappen uit zijn portemonnee. En laat de rest maar zitten.

De verzekeringsman duwt het meisje richting de uitgang. Hij wil hier weg.

„Pepermuntje?”

De verzekeringsman kijkt op.

„Voor die prijs kan er best een pepermuntje af, vindt u ook niet.” Jakob reikt de man zijn rolletje.

„Ik wil wel, als het mag”, zegt het meisje. En ze zet een stap naar voren.

Jakob geeft haar het rolletje, waarbij hij zacht haar hand raakt. Een lichte prikkeling. Het meisje begint het papiertje los te pulken.

„Ho! Voorzichtig!”

Ze kijkt verschrikt op. Wat doet ze fout?

„Geef eens.”

Jakob doet het voor.

„Je moet hem pellen, als een banaan.”

Het meisje en de verzekeringsman kijken elkaar fronsend aan, wat een rare man die fietsenmaker.

Jakob gaat verder: „Het probleem is, als je het papiertje aan de plakrand lostrekt, zit ik straks met allemaal losse pepermuntjes in m'n zak. En dat moet ik niet hebben natuurlijk.” Hij lacht om zijn eigen afwijking. „Kijk, als je het papiertje aan de bovenkant losmaakt, pel je hem als het ware en blijft het rolletje tot het laatste pepermuntje intact. Handig toch!”

De fietsenmaker is in zijn sas. Hij wipt een pepermuntje in haar handpalm. En nog een, voor onderweg.

Het meisje bedankt en stopt het verfrissertje in haar mond.

„En niet op kauwen hè”, waarschuwt Jakob. „Zuigen moet je.”

Ze wilde net haar tanden erin zetten. Ze knikt. Beloofd.

De verzekeringsman is als eerste buiten, het meisje volgt hem wijgzaam. Ze gaan in de dikke auto zitten.

„Zuigen kreng”, gromt Jakob als hij met neergeslagen ogen de winkel deur sluit. Hij draait het bordje ‘open’ om. De verzekeringsman kijkt hem vanuit de auto dom aan.

„Lunch!”, schreeuwt Jakob door de deur heen.

Lunch? Het is 10 uur!

Als de dikke auto is omgekeerd, maakt Jakob zich uit de voeten. Het bos roept.

5

Volop in het zonlicht ziet het bospad er minder angstaanjagend uit. Toch voelt het nog steeds niet prettig nu ze hier loopt, ondanks dat ze niet alleen is. Een passant met een hondje, een ouder echtpaar arm in arm, een fietser, een jogger. En niet te vergeten: de verzekeringsman.

Met z'n korte o-beentjes ploegt hij over het pad. Ze loopt een paar passen achter hem, ze kijkt naar zijn bolle hoofd tussen de opgetrokken schouders. Hij moppert. Het is altijd een driftig mannetje geweest. Ze heeft hem geaccepteerd, de pestkabouter. Ze hebben er

een leuk huis voor teruggekregen, de nodige luxe. En ach, hij is veel onderweg. Eigenlijk heeft ze niet zoveel met hem te maken.

Het was haar moeder die zei dat hij met haar mee moest om haar fiets te halen. Bang dat hij haar de rest van zijn leven zou moeten rijden, bedacht de verzekeringsman zich geen moment. Hij had de motor al gestart voordat zij haar muesli op had.

Het korte ritje naar de fietsenmaker had hij gezwegen. Het enige wat hij deed was snuiven. Ze hoorde de haartjes in zijn neus op en neer gaan. De vieze haartjes die uitmondten in iets wat voor een snorretje moet doorgaan. Nee, echt liefde tussen die twee kan het niet geweest zijn. Hij zocht iemand voor zijn natje en zijn droogje, zij een bubbelbad en hoogtezon. Dat daar nog een wormvormig aanhangsel in de vorm van een puberdochter aan vastzat, was ballast. Het was niet anders. Nog een paar jaartjes en ze zal wel op kamers gaan. Had hij even pech, dat was ze niet bepaald van plan.

Alle bomen zijn hoog en bruin met groen en lijken onhandig veel op elkaar.

En daar gaan de armpjes weer omhoog. Radeloosheid. Ze doet haar best hoor, ze zouden de bagagedrager zo wel zien. Relax een beetje. Krabbeldekrabbel met zijn dikke vingertjes op het kale achterhoofd. Het bolletje is helemaal uitgedroogd door de zon. Huidschilfers dwarrelen als sneeuw op de—

Hé wacht! Glas!

Ze versnelt haar pas, haar gezicht klaart op. Best een leuk snoetje zo. Opluchting. Hij staat er nog. De verzekeringsman is minder gelukkig op dit moment, hij moet dat kreng natuurlijk de hele weg terugslenpen!

Met onnodig wilde gebaren plukt hij de fiets achter de boom vandaan. Zo, dat is dat. Als zij de achterkant nou optilt—

Zo debielig heeft ze hem nog nooit zien kijken.

Nu ziet ze het zelf ook. Ze begint te stamelen.

Het is niet gespeeld, dat gelooft hij ook wel. Achterdochtig als hij is, moet hij het toch proberen. Hij heeft mevrouwetje wel door!

„Nee echt! Wat de fuck schiet ik daar nou mee op!”

Ja, dat zou hij ook niet weten.

Wees blij, hoeft ie niet te tillen. Merkwaardig is het wel.

Met de fiets aan de hand begint hij de tocht terug.